

Johann Bernhard Quistorp

**Ad Festum Diem Gloriosæ Resurrectionis Jesu Christi ... Celebrandum, Cives
Academiae ... Quibisdam Sacris Meditationibus Occasione Dicti. Matth. XXVII. 51.
52. Officii Sui Memor Excitare Voluit**

Rostochii: Typis Joh. Jac. Adleri, [1745?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1004033230>

Druck Freier Zugang

J. 512.

1745. Osten

~~A-1256.~~ 281.

Ch. 1745

AD FESTUM DIEM GLORIOSÆ
RESURRECTIONIS
JESU CHRISTI,

OMNIUM LÆTISSIMUM PIE DEVOTEQUE
CELEBRANDUM,
CIVES ACADEMIÆ O. O. HO-
NORATISSIMOS,

QUIBUSDAM SACRIS MEDITATIONIBUS
OCCASIONE DICTI,

MATTH. XXVII. 51. 52.

OFFICII SUI MEMOR EXCITARE VOLUIT

ACADEMIÆ RECTOR

JOHANNES BERNHARDVS
QVISTORP,

MED. D. P. P. O. AC POLIATER.

ROSTOCHII,

Typis JOH. JAC. ADLERI, SERENISS. PRINC. & ACAD.

Typographi,

M. 1256 281

Q. D. T. O. M. B. V.

Matth. XXVII. §1. §2.

Ecce inter expansum templi fissum est in duo, à sursum usque deorsum, & terra mota est, & petrae fissae sunt. Et monumenta aperta sunt, & multa corpora dormientium sanctorum excitata sunt.

Occasione maximi nostrae memoriae, anno præterlapso, apparentis cometæ perlegere commotus clarissimi Johannis Heinii Versuch einer Betrachtung über die Cometen u. s. w. præ ceteris non potui satis admirari insolitam, ne temerariam dicam, locorum scripturæ sacrae interpretandorum rationem, quam occasione de cometis hypotheseos passim ingressus est. Non enim Gvilielmum Whistonum in nova Theoria Telluris solum imitatus diluvium mundi universale, quo summius Judex isque justus peccata hominum impiorum ultus est, à Cometa effectum, et præludia novissimi judicii ab eodem effectum iri putat, prout et inscriptio libri et ejusdem tractatio Cap: III et IV testantur; sed etiam multa et varia, quæ circa nativitatem, passionem et mortem Christi salvatoris à maxima Theologorum parte miracula habentur, à causis naturalibus et potissimum Cometa suo derivare conatur quam diligentissime. Cum temporis et instituti ratio non permittit, omnia auctoris clarissimi, quæ huc trahi possunt, recensere: ea tantum Civis O. O. Honoratissimi, quæ ad gloriam resur-

urrectionis Jesu Christi salvatoris, quem paulo ante mortuum querebamus, nunc autem vivum et vinculo mortis solutum salutamus, amplificandam et vindicandam pertinent, paucis perpendamus. Illustre Matthæi testimonium de scissione interexpansi templi, motu terræ, suscitazione multorum sanctorum jam jam mortuorum sua hypothese ingeniosus idem vir illustrare, et hos effectus mirandos, qui adhæc usque tempora vires naturales transcedere sunt habiti, ad causas naturales suamque, quam sibi de cometis concepit, Theoriam revocare allaborat.

Majestati Divinæ ejusque operationi immediatæ eclipsin solarem, quæ ab hora sexta usque ad nonam contigit, non tribuit, sed è regione solis cometam inter solem et terram descendere, radiosque solares, quo minus ad terram penetrare possint, intercipere non aliam ob causam jubet, quam quia miraculi à scriptura sacra expresse non fit mentio, et vires naturæ ad illum effectum edendum sufficienti l. c. Cap. I. § 70 Quo inter solem et terram existente cometa, motus terræ non potuerunt non gigni, unde Templum hierosolymitanum à capite ad calcem usque et hinc tegmen internum templi nimis expansum à parte summa ad infimam disruptum. Qua facta disruptione, motu terræ continuato templum in pristinum statum firmumque est restitutum, uti hæc phænomena anno Christi 1633 in Sicilia occasione cujusdam motus terræ vehementissimi acciderunt §. 71. Nec minus mortuorum sanctorum excitatio, percipite Viri O. O. Honoratissimi! æque facile obtineri potuit. Igne Chymico eodem modo, quo à Rever. Patre Kircherio ex cinere planta in suam pristinam redacta est formam, corpus humanum è suo cinere in formam restitui potest. Cum igitur motus terræ sine igne concipi non potest: dubitandum non est, quin tempore mortis Christi partes corporum sanctorum corruptæ ab igne eodem modo affectæ erant motum perductæ sint, quo plantæ cinis calore excitatur, ut ejus palingenesis obtineatur. Quo facto corpus ad pristinam formam redactum materia vivifica, in terræ recessibus contenta, motu terræ autem excitata, soliditatem suam vel firmitatem membrorum nactum est. Quod cum anima à corpore longe non remota percepit: ad unionem cum corpore restituto festinavit & sic totus homo vivus sepulcrum mortuorum receptaculum reliquit. DEI sapientissimi autem tribuendum est dispositioni, in primordio mundi factæ ut quod rursus tantum sanctorum corporibus illa vivificatio contingeret §. 72. Hæc hætenus è clarissimi rectoris palæo-brandenburgensis mente. Nec veretur, rector noster, ut Rector universi sapientissimus se ipse mente accommodaverit. Ipsi ergo non eadem est causa conquirendi, quæ fuit Alphonso Portugalliæ Regi cui ordo exercitus cælorum a DEO constitutus ita displicebat, ut alium ordinem, si per DEUM licuisset, substituere non dubitasset. Sed ut institutum nostrum serio pertractemus, à me nondum, ut illius sententiæ subscribam, impetrare
X 2 potui

potui. Et quanquam clarissimo viro liberrime largior, se non ex pruritu minus licito, sed ex vera et laude digna intentione causam egisse divinam, & sapientissimi DEI abscondita facta tentasse in lucem ponere: mihi tamen præbere ansam videtur, omnia miracula vel saltem plurima, quibus veritas religionis Christianæ insigniter stabilita redditur, modo naturali, si ita libere extra terminos vagari licet ingenio, explicandi, adeoque fundamenta religionis nostræ firmissima subvertendi. Radium solarium interceptio, à Cometa facta, ut sibi clarissimus autor persvaderet, multis adhuc objectionibus iisque enodatu difficillimis obnoxia est. Defectum quidem solis, interveniente luna, non accidisse, festum judæorum paschale indicio est certissimo, quippe quod tempore plenilunii secundum DEI mandatum celebratur: non dum tamen sequitur, ut sol à transeunte Cometa obscuratus sit. Miraculum, inquis, non fuit. Neque enim illud scriptura sacra testatur, neque effectus vires naturæ transcendit, quorum alterutrum ad stabiliendam miraculorum existentiam necessario requiritur. Sed genuinum membri ultimi sensum capias velim. Ad neganda miracula generaliter allegasse non sufficit, effectum quendam viribus naturæ simpliciter non repugnare, sed specialiter ostendere juvat et necesse est, quod posito præcise illo mundi statu, in quo effectus ille promiraculo habitus accidit, è viribus mundi possit concipi. Salvator noster! paralytico? vires amissas unico restituit verbo, ut lectum humeris imponere et auferre posset. Ad quod miraculum infringendum generaliter edocere non sufficit, beneficio naturæ ad illum sanitatis gradum pervenire posse paralyticum, sed longe alia via ingrediendum esset docendo, antecedentem paralytici statum præcise rationem inse continuasse illius admirandi effectus. Si tempore igitur passionis Christi solare lumen miraculo non defecerit, sed vires naturæ ad illud efficiendum mediante Cometa sufficientes fuerint: auctori probare incumbit, quendam præcise Cometarum tum temporis viribus naturæ eo usque penetrasse, ut illud orbitæ punctum quod è diametro soli & terræ opponitur, occupaverit. Quæstio enim non est, an Cometa inter terram solemque descendere possit, ut radios solares intercipiat, sed status controversiæ ita formandus est: utrum ille passionis Christi tempore per vires mundi usque eo pervenerit. Prius salvo miraculo concedi potest. Ex illo enim non sequitur, ut præcise Salvatoris cruci affixi tempore idem punctum obtinuerit. Si enim naturæ ordo ita est constitutus, ut tum temporis vagetur extra orbitæ Saturni terminos: omnino vires naturæ transcendit, ut mediante Cometa defectum solis obtineamus. Sed cum amissio lucis, quam terra passus est, pro miraculo non veniat auctori nostro: cur cometam potissimum ad hunc effectum explicandum elegit? Historia neque profana neque sacra, ipse ut profitetur, exemplum ejusmodi defectus sol.

solaris præbet, & in testimonio Matthæi aliorumque Evangelistarum ne
 vestigium ejus quidemprehenditur. Et quid responderet, si cursus na-
 turæ à DEO ita fuisset ordinatus, ut totam Judæam tempore Christi pas-
 sionis spissa obtegisset nebula, quod non raro tempore defectus solis, vel
 alio quam celerrime præter opinionem accidit ita, ut omnis lux effu-
 gisse videatur, et homines viam ingressi in se invicem impingant? Cu-
 jus exemplum in Hollandia præterlapso anno notatu dignum habuimus.
 Cur non ipse sol, cujus hæmisphærium versus nos directum macula fuit
 obductum, causa suæ defectionis esse potest? Cartesius timuit, ne
 quando illud accideret, & solibus, quos nunc nominamus planetas, acci-
 disse credidit. Solem instas adeo brevi tempore plenaria macula ob-
 duci non potuisse, nec tam celeriter maculam solarem evanescere. Sed
 habeo abs Te mutuum, quod respondeam. Qui possibilitatem hujus Phæ-
 nomeni tempore tam brevi edendi negare conatur, ille adserere tenetur,
 se omnes naturæ vires probe exploratas habere. Sapienti Numinis dis-
 positioni in naturæ principio factæ ille effectus tribuendus esset, cum ab
 infinito intellectu divino majora expectari possunt: I. c. §. 72. Hinc
 cum adhuc alia supersunt media, viribus naturæ solis defectum obtinen-
 di: non est, quod ad Cometam tuum recurras. Præterea quænam est ratio,
 cur caudatus planeta tuus à nemine observari potuerit? Quantum enim
 memini in profanis historiis æque minus, ac in recensione Evangelistarum
 cometæ cujusdam mentio facta est. Cum stella magorum, quam in come-
 tam transmutare anniteris, interdum distincte quoad caudæ etiam suæ cu-
 spidem apparuit Cap. I. §. 63; cum tibi Noam illum, quo diluvium mun-
 di factum est, Cometam observasse quam veri simillimum est: I. c. Cap.
 III. §. 146: idem planeta caudatus, si tempore Christi passionis terram lu-
 ce solari privasset, se spectandum præbuisset. Quapropter illum radios
 solares intercepisse, et solem ea propter testibus Evangelistis defecisse verita-
 te est quam alienissimum. Et quid jam de motu terræ ab illo Cometa post
 mortem Christi effecto dicam, cum minus vero est consentaneum, tum tem-
 poris Cometam inter solem & terram extitisse? Licet etiam illud liberali-
 ter concederimus; motus tamen terræ, Cometarum ope, nondum evadit sal-
 vus. Quæ à clarissimo auctore passim ad suam sententiam confirman-
 dam adducuntur, omni exceptione non sunt majora Quis enim est, qui
 credat, toties terræ cometas imminere, quoties tremit? Num præsentem
 motu terræ cometæ semper telluri sunt lunæ propiores; aut inter solem & ter-
 ram existunt. Et si à vi attractrici planetæ caudati dependeat ille motus,
 cur non à Luna, marte, Venere aliisque planetis efficitur, qui partim
 terræ sunt propiores, partim majores? Equidem sæpius, existentibus ter-
 ræ motibus, cometas apparuisse concedimus. Cum autem à constan-

ti duorum conjunctione ad influxum unius in alterum non valet consequentia: quid de illa conjunctione, quæ raro accidisse videtur, judicandum sit, non magno perspicimus negotio. Ut taceam, neque de illorum Cometarum distantia, neque magnitudine, neque orbita certi quid memorie traditum esse, sine quibus ad eorum influxum eumque notatu dignum in terram eo minus concludere licet. Plura cum instituti ratio adducere vetat: paucis me absolvam indicando, in scriptis Physicorum veterum pariter, ac recentiorum sat graves, minimum graviore in terra detectas esse rationes, unde motus terræ derivaverint, ut ad principia incerta & fallacia recurrere non sit opus. Clarissimo autem auctori considerandum relinquo, si à Cometa inter solem & terram existente motus terrarum ortus sit: cur demum post Christi mortem hora nona, & cur non ob æqualem rationem ante horam sextam vel ob majorem causam tempore defectus solis contigerit. Sed iis diutius inhærere nolo, nec multis rationibus refutare juvat, interexpansum templi, eo, quo adduxit clarissimus auctor, modo non fuisse à capite ad calcem usque disruptum. Cuinam enim fingere permittitur, templum Hierosolymæ motu terræ scissuram accepisse, eamque iterum alio terræ impulsu emendatam esse, cum neque Judæi neque Evangelistæ hujus mirandi effectus mentionem faciunt, quanquam disruptionem petrarum notatu dignam judicarunt? Et quid? si regmen templi ita expansum fuit, ut majus spatium quoad longitudinem occupare potuerit: an, illud sub his circumstantiis dicto modo disrupti posse, adhuc intellectu facile est. Sed mittam hæc ad resurrectionem corporum & mortuis progrediar. Quis unquam credidisset, corpora mortuorum à planeta caudato in pristinam formam, vitam & vigorem posse restitui. Quæ doctissimus Kircherus de forma plantæ ex ejuscinere excitata retulit, credimus, & quanquam multi de illa palingenesi animalium non sine ratione dubitare videantur: ipsi tamen largiri volumus, illam igne chymico obtineri posse. Quænam autem est temeritas, ea, quæ ars chymica nobis ad illustrandam resurrectionem mortuorum præbet, nec corpus, sed umbram tantum sistit, pro vero resurgendi modo venditare. Quis unquam ignem, quo terræ motus promovetur, chymicum somniasset, eumque corpora putrefacta pristina restituere posse formæ. Quis motu terræ vivificam materiam, qua particule corporum putredine solutæ ad pristinam soliditatem & firmitatem rediguntur, ex intestinis terræ recessibus elici potuisse cogitasset? Cur itaque alibi motibus terræ corpora non resurgunt & terra? Forfan ob defectum ignis chymici aut materie vivificæ. Sed cur potissimum in hoc terræ motu ea supponere cogimur, quæ alias non obveniunt? Ratio esse nequit, ut corpora sanctorum resurgent.

surgent. Nullibi enim in scriptura proditum est, ea, mediante motu terræ, fuisse excitata, ut itaque fingere liceat, cujus neque notionem habemus, neque existentiam à posteriori aut priori demonstrare possumus. Igne chymico adeo brevi tempore, quo motus terræ duravit, corpus humanum ad pristinam formam eamque solidam reduci posse nobis non persuademus, cum doctissimus Pater Kircherus multis variisque molestiis, quibus cum palingenesis plantarum conjuncta est, deterritum se esse confitetur, quo minus plantam, vitro frigore fracto, è cinere iterum excitaret, vid. ejusdem Mundi subterr. Libr. XII. sect. IV. pag. 414. Et cum corpora sanctorum procul dubio non juxta se invicem immediate, sed interpositis aliis corporibus sepulta sunt: nulla ratio videtur esse, cur potius sola nec simul alia corpora illo terræ motu excitata sint. Soli sapientissimæ DEI dispositioni naturæ illud simpliciter tribuere non sufficit. Quæstio enim non eo redit, num DEUS ope intellectus infiniti cursum naturæ ita constituere potuerit; sed an DEUM eundem ita constituisse sit verisimile, cum in rerum natura ejusmodi specialissimæ dispositionis nevestigium quidem alias deprehendimus. Et quid de anima, quæ à corpore in putredinem redacto non longe remota esse, & ad unionem cum corpore restituto festinare dicitur, dicam? Cum animarum à corpore separatarum locus, quem Tibi fingis ad unionem illarum cum corporibus excitatis è naturæ viribus concipiendam necessarium, admodum sit dubius, nec ullis probari possit rationibus: de modo, quo anima iterum cum corpore uniatur, idem prædicandum esse cognoscis. Fac autem, ut anima scetidum alias corpus non fugiat sed non longe ab eo existat. Quibus viribus aut motivis ad uniendum se cum corpore impellitur? Sensibus externis, quibus corpus suum redintegratum adperciat, destituitur, nisi illi aliud adjungas corpus. Hinc aut nihil de mutatione cum suo corpore facta ope sensuum externorum novit; aut si illud sensibus percipit, & ad unionem cum corpore festinat, suum, cum quo iterum conjuncta est, corpus sine ratione deserit; aut ex revelatione DEI immediata, ideoque per miraculum, palingenesis corporis sui cognoscit, & ad illud habitaculum quærendum commovetur. Quodsi vero nihil de illa mutatione corporis sui anima novit: ad unionem cum illo festinare nequit, nisi DEUS corpus cum illa vel immediate vel iis viribus naturæ, quæ tum temporis circa sepulcrum præsentibus fuerunt e. g. igne chymico vel materia, quam vocamus vivificam, conjungat. Cum igitur ad concipiendam animæ cum corpore unionem vel ad miracula provocare invitus cogaris; vel infinitis impliceris difficultatibus: tua de resurrectione sanctorum sententia quam sit præpostera, potes judicare. Denique unicum superest, quod clariss. auctoris hypothesein de causa motus terræ & resurrectionis corporum sanctorum plane evertere videtur, Christo enim

enim à mortuis resurgente, motus etiam terræ magnus factus est. Matth. XXVIII. 2. Quæ itaque ratio unius motuum terrarum semet invicem intra aliquot horas excipientium fuit, eadem etiam sequentis causa allegatur optimo jure, & quia vi unum è corporibus mortuis resuscitatur, eadem etiam reliqua resuscitata accipi possunt. Quis autem est, qui diceret, Christi corpus igne chymico & materia vivifica motu terræ à Cometa effecto è recessibus excitata, in pristinam formam redactum solidatum & emortuis excitatum esse? Quod assertum DEO & salvatore nostro indignum infinitis scripturæ sacræ locis repugnat. Rom. X. 9. 1. Pet. III. 18. Cum igitur angelus domini, Christo resurgente, à cælo delapsus terrarum motus effectus Matth. XXVIII. 2. & Christus virtute sua 1. Petr. III. 18. Dei patris Gal. I. 1. & Spiritus Sancti Rom. VIII. 11, à mortuis resurrexit: veræ religionis Christianæ membra DEO Patri, Filio & Spiritui Sancto dant gloriam, admirandos illos effectus tempore passionis & mortis Jesu Christi virtuti divinæ tribuunt, & cum centurione aliisque adstantibus percutiunt pettora Luc. XXIII. 48. DEum timent & vere, inquirunt, DEus Filius est noster cruci affixus Jesus. Nos autem Commilitones, optimi! in ore nostro Dominum Jesum confiteamur, & in corde nostro credamus, DEum a mortuis illum suscitavisse, ut salvifiamus Rom. X. 9. Si enim Spiritus excitantis Jesum e mortuis habitat in nobis: suscitans Christum ex mortuis vivificabit & mortalia corpora nostra propter inhabitantem ejus Spiritum in nobis Rom. VIII. 11.

P. P. SUB SIGILLO RECTORALI.

d. XIX. Aprilis Anno Christi MDCCXLV.

furgent. Nullibi enim in scriptura prodicium est, ea, medi-
se excitata, ut itaque fingere liceat, cujus neque no-
que existentiam à posteriori aut priori demonstrare pos-
eo adeo brevi tempore, quo motus terræ duravit, e-
pristinam formam eamque solidam reduci posse nobis
cum doctissimus Pater Kircherus multis variisque mo-
palingenesis plantarum conjuncta est, deterritum se e-
minus plantam, vitro frigore fracto, è cinere iterum
ejusdem Mundi subterr. Libr. XII. sect. IV. pag. 414
sanctorum procul dubio non juxta se invicem immedi-
aliis corporibus sepulta sunt: nulla ratio videtur esse,
simul alia corpora illo terræ motu excitata sint. Soli s-
positioni naturæ illud simpliciter tribuere non sufficit
eo redit, num DEUS ope intellectus infiniti cursum na-
potuerit; sed an DEUM eundem ita constituisse sit ver-
rum natura ejusmodi specialissimæ dispositionis neve-
deprehendimus. Er quid de anima, quæ à corpore i-
cto non longe remota esse, & ad unionem cum corpo-
dicatur, dicam? Cum animarum à corpore separatarum
fingis ad unionem illarum cum corporibus excitatis e-
cipiendam necessarium, admodum sit dubius, nec ulli-
nibus: de modo, quo anima iterum cum corpore unia-
dum esse cognoscis. Fac autem, ut anima steridum ali-
sed non longe ab eo existat. Quibus viribus aut motu
cum corpore impellitur? Sensibus externis, quibus o-
gratum adperciat, destituitur, nisi illi aliud adjunga-
nihil de mutatione cum suo corpore facta ope sensuum
aut si illud sensibus percipit, & ad unionem cum cor-
cum quo iterum conjuncta est, corpus sine ratione de-
tione DEI immediata, ideoque per miraculum, palingen-
gnoſcit, & ad illud habilitaculum quærendum commov-
nihil de illa mutatione corporis sui anima novit: ad u-
stinare nequit, nisi DEUS corpus cum illa vel im-
bus naturæ, quæ tum temporis circa sepulcrum præ-
igne chymico vel materia, quam vocamus vivificam
igitur ad concipiendam animæ cum corpore unionem
vocare invitus cogaris; vel infinitis impliceris difficulta-
scitatione sanctorum sententia quam sit præpostera, pote-
unicum superest, quod clariss. auctoris hypothesin de
& resurrectionis corporum sanctorum plane evertere

æ, fuis-
us, ne-
chymi-
um ad
lemus,
is cum
, quo
, vid.
orpora
positis
la nec
EI di-
m non
tituere
in re-
n alias
reda-
stinare
Tibi
s con-
ratio-
dican-
fugiat
lum se
edinte
inc aut
novit;
suum,
revela-
fui co-
i vero
illo fe-
s viri-
e. g.
Cum
a præ-
refu-
enique
terra
risto
enim